

ZHRNUTIE PRE OBČANOV

Operačný program Ľudské zdroje (ďalej len „OP ĽZ“) si v roku 2020 drží tretiu pozíciu spomedzi operačných programov Partnerskej dohody v čerpaní finančných prostriedkov z Európskeho sociálneho fondu, Európskeho fondu regionálneho rozvoja, a Iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí. (OP Technická pomoc čerpal 66,71% za EU zdroje, INTERACT III 55,04% a OP ĽZ 51,12%).

Zároveň to znamená výzvu pre čerpanie počas zostávajúcich troch rokov, a to tým viac, že rok 2020 priniesol v dôsledku riešenia pandémie COVID presuny nevyužitých prostriedkov z programov Integrovaná Infraštruktúra, Kvalita životného prostredia, Efektívna verejná správa, čím v EU zdroji OP ĽZ pribudlo 430 262 575 €, s prírastkom zo štátneho rozpočtu 100 310 063 €.

Dopady pandémie boli rozsiahle – predĺžil sa výberový proces v rozbehnutých výzvach, pozastavili sa intervencie vyžadujúce interaktivitu, zatvorili sa komunitné centrá, školy, pokles zaznamenalo predkladanie žiadostí o platbu, čerpanie, stopli sa kontroly na mieste, nutné pri ukončovaní projektov. V projektoch PO6 sa spomalila či pozastavila výstavba budov pre obmedzenú dostupnosť materiálu a výpadok pracovnej sily.

Vďaka radu opatrení zo strany EU, CKO a MF SR vo forme zavedenia viacerých ústretových krokov, úľav a výnimiek, ktoré cez usmernenia RO/SO tlmočili žiadateľom a prijímateľom, implementácia programu pokračovala aj v roku 2020. Napriek tomu v národných aj dopytových projektoch boli na niekoľko mesiacov pozastavené aktivity, zastavilo sa uzatváranie nových záväzkov, aby dovedy nevyužitý prostriedky mohli byť presmerované na riešenie akútneho problému.

Celková bilancia k 31.12.2020 bola 3137 zazmluvnených projektov, z toho 319 riadne ukončených a 186 mimoriadne ukončených (63 MiU projektov v roku 2020). V implementácii teda bolo 2632 projektov (z toho 65 s pozastavenou implementáciou) v hodnote zazmluvneného nenávratného finančného príspevku 2 570 124 220,10 €. Z hľadiska zazmluvňovania OP ĽZ tiež drží primárnu pozíciu, keďže tesne presiahlo 100% alokácie netto zazmluvnením 2 626 813 375 €.

Na poslednom MV z novembra 2020 MF SR konštatovalo enormný nárast schválených výdavkov oproti roku 2019, spôsobený výdavkami na protipandemické opatrenia a na podporu v rámci Kurzarbeit. Zároveň odporučilo vykonať analýzu využitia prostriedkov finančných nástrojov v PO3 a PO6. Podľa vyjadrenia za FN zodpovedného Slovak Investment Holding a.s., alokácia na finančné nástroje z OP ĽZ je plne rozdelená do celkovo štyroch nástrojov: Záručného, Úverového, Ekvitného a priamej investície. V prípade priamej investície bolo zatiaľ investovaných cca 2 mil. € a v tomto roku by malo byť investovaných ďalších 6-10 mil. € (spoločná alokácia pre PO 3 a PO6). V ostatných prípadoch predchádza čerpaniu výber finančných sprostredkovateľov prostredníctvom verejného obstarávania; tento proces bol zatiaľ uzavretý iba v prípade Záručného nástroja, pričom na nízkom čerpaní sa podpísala pandémia choroby COVID-19, ktorá sa začala približne v rovnakom čase, v akom sa mali začať poskytovať aj úvery z daného nástroja. (Podrobnejšie viď. príloha výročnej správy k bodu 6b).

Celkové čerpanie OP ĽZ na národnej úrovni k 31.12.2020 bolo 1 335 787 804,08 €, t.j. 51,12% z EU alokácie.

Na riešenie problému s pandemiou boli v roku 2020 zazmluvnené nasledujúce projekty:

Kód projektu	Názov projektu	Prijímateľ	Vyhlasovateľ výzvy	Celková zazmluvnená suma	Zazmluvnené EU bez prorata
--------------	----------------	------------	--------------------	--------------------------	----------------------------

312011APV4	Aktualizácia systému usmerňovania a rozvoja ďalších zložiek v systéme poradenstva a prevencie	Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie	SORO_OPLZ_MSVVSSR - Sprostredkovateľský orgán OPLZ-MSVVS SR	5 831 547,40	4 314 907,71
312011AQI4	Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov II.	Metodicko-pedagogické centrum	SORO_OPLZ_MSVVSSR - Sprostredkovateľský orgán OPLZ-MSVVS SR	82 149 501,30	63 312 209,90
312011AUN7	Profesijný rozvoj učiteľov (TEACHERS)	Metodicko-pedagogické centrum	SORO_OPLZ_MSVVSSR - Sprostredkovateľský orgán OPLZ-MSVVS SR	6 917 756,19	5 075 108,06
312031ARS1	Podpora udržania zamestnanosti v materských školách	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny	RO_OPLZ - Riadiaci orgán OP Ľudské zdroje	86 319 581,12	70 000 001,12
312031ARV2	NP Prvá pomoc	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny	RO_OPLZ - Riadiaci orgán OP Ľudské zdroje	481 247 164,00	390 262 575,18
312051ARB1	Podpora činností zameraných na riešenie nepriaznivých situácií súvisiacich s ochorením COVID-19 v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky	SORO_OPLZ_MVSR - Sprostredkovateľský orgán OPLZ-MV SR	5 698 319,76	4 843 571,80
312051ARK3	Podpora predprimárneho vzdelávania detí z marginalizovaných rómskych komunít II.	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky	SORO_OPLZ_MVSR - Sprostredkovateľský orgán OPLZ-MV SR	17 632 200,00	14 987 370,00
312051ARW3	Korona te merel	Zdravé regióny	SORO_OPLZ_MVSR - Sprostredkovateľský orgán OPLZ-MV SR	1 242 576,83	1 056 190,31

V rámci projektu Prvá pomoc bolo do 31.12.2020 podporených 259 386 zamestnancov, resp. SZČO. Celkovo bolo vyplatených 318 500 341,95 €. V predložených žiadostiach o platbu sa jednalo o úhradu časti mesačných mzdových nákladov zamestnancov v závislosti od poklesu tržieb. Príspevok na 1 osobu sa mohol pohybovať v rozpätí od 90 € - 540 €/ na jedného zamestnanca resp. SZČO, v závislosti od poklesu mesačného obratu.

V rámci projektu Podpora udržania zamestnanosti v materských školách bolo k 31.12.2020 podporených 23 429 zamestnancov. Výška príspevku na úhradu časti mzdy zamestnanca je vo výške 80 % jeho hrubej mesačnej mzdy, najviac vo výške 1 100 €. V roku 2020 sa platby hradili zo štátneho rozpočtu, žiadosti o refundáciu prostriedkov projekt predložil až začiatkom roku 2021.

Zároveň druhá revízia OP ĽZ vyčlenila 20 mil. € na COVID projekt podpory zamestnanosti v základných umeleckých školách, s plánovaným vyhlásením začiatkom roku 2021 (od marca 2020 do druhej polovice mája 2021 bolo zatiaľ zo štátneho rozpočtu podporených 3 318 zamestnancov, podrobnosti budú uvedené v správe za rok 2021).

K 31.12.2020 možno skonštatovať, že situácia na Slovensku v porovnaní s inými štátmi EU je dobrá, celková nezamestnanosť nestúpila dramaticky. Rozličná je ale situácia v jednotlivých regiónoch a štatisticky významne narástla nezamestnanosť citlivo reagujúcej skupiny mladých ľudí do 29 rokov.

Vzhľadom na vyššie uvedené, viaceré prioritné osi OP ĽZ v nasledujúcich rokoch už nebudú mať z čoho financovať niektoré aktivity a preto je najväčšou prioritou schválenie nového operačného programu na roky 2021 - 2027.

Slovensko tiež plánuje využitie EU iniciatívy REACT (z angl. Recovery Assistance for Cohesion and the Territories of Europe – Pomoc pri obnove v rámci politiky súdržnosti a pri obnove území v Európe), ktorá predstavuje ďalšiu fázu a rozšírenie reakcie na krízu a opatrení na nápravu jej dôsledkov, prostredníctvom balíkov Investičných iniciatív (CRII a CRII+).

REACT poskytuje dodatočné finančné prostriedky na preklenutie vzdialenosti medzi prvou núdzovou reakciou na krízu a dlhodobým oživením hospodárstva podporovaným v rámci politiky súdržnosti na roky 2021 – 2027. Koncentruje sa na ekologické, digitálne a odolné oživenie hospodárstva.

OP LZ plánuje využiť tieto prostriedky na pokračovanie podpory udržania pracovných miest, najmä v oblastiach hospodárstva najviac zasiahnutých dopadmi krízy spôsobenej pandémiou COVID-19, podporu obnovy hospodárstva cez tvorbu nových pracovných príležitostí. Ďalej pôjde o podporu tvorby alebo udržanie pracovných miest v sociálnych asistenčných službách v MRK, o zvyšovanie zručností na základe vlastnej iniciatívy uchádzačov o zamestnanie, podporu dištančného vzdelávania na školách, a o podporu rozvoja dobiehajúceho regiónu Banská Bystrica. V sociálnej oblasti sa počíta s podporou osôb ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením, a ďalej o podporu vybraných sociálnych služieb a udržanie terénnej sociálnej práce.

V rámci PO1 „Vzdelávanie“ bolo v roku 2020 dosiahnuté zazmluvnenie 94,07% a čerpanie 27,13% z alokácie. Celkovo bolo zazmluvnených 1 148 projektov, 174 v roku 2020, 9 projektov je riadne ukončených.

Vyhlásené nové vyzvania sa sústredili na:

- komplexnú podporu pre pedagogických a odborných zamestnancov pri zavádzaní a realizácii zmien v školách a školských zariadeniach, adaptovane potom aj počas krízovej a post-krízovej situácie, v rámci projektu Teachers 312011AUN7;
- zlepšenie stredného odborného školstva v Prešovskom samosprávnom kraji (312011ALF7), s primárnym cieľom prepojiť odborné vzdelávanie s potrebami trhu práce, v synergii s výzvou operačného programu IROP z apríla 2020, na zvýšenie počtu žiakov stredných odborných škôl na praktickom vyučovaní v rámci Iniciatívy Catching-up Regions;
- podporu inklúzie vo vzdelávaní prostredníctvom pomáhajúcich profesií v edukácii detí a žiakov, vrátane podpory zníženia dopadov pandémie COVID-19 na vzdelávací systém (312011AQI4);
- usmerňovanie pre prax, elimináciu dopadov pandémie COVID-19 na vzdelávací systém a zabezpečenie dostupnosti jednotného, kvalitného a efektívneho metodického usmerňovania pedagogických a odborných zamestnancov (312011APV4).

V rámci PO2 „Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí“ bolo dosiahnuté zazmluvnenie 119,89% a čerpanie 84,96%. Celkovo bolo zazmluvnených 34 projektov, 7 z nich je riadne ukončených.

Nebolo vyhlásené nové vyzvanie, či výzva, v rámci implementácia piatich národných projektov prebiehala podpora 10 000 mladých ľudí do 29 rokov, formou rekvalifikačných a kompetenčných kurzov alebo mentorovaného zapracovania a praxe, či vykonávania absolventskej praxe, získaním prvého pravidelne plateného zamestnania alebo začatím aktivity ako SZČO, prípadne formou motivačného príspevku ku mzde počas prvých 12 mesiacov zamestnania.

Covid pandémie tu má ale negatívny vplyv, v roku 2020 sa v rámci prvej revízie OP LZ presunulo nevyužitých 36 039 788 € z PO2 do PO3 na podporu zamestnanosti a zároveň bol nameraný približne 40% nárast evidovanej nezamestnanosti citlivej skupiny mladých do 29 rokov.

V rámci PO3 „Zamestnanosť“ bolo dosiahnuté zazmluvnenie 105,14% a čerpanie 59,25%. Celkovo bolo zazmluvnených 566 projektov, 58 v roku 2020. Jedenásť projektov je riadne ukončených.

Nové vyzvania na národné projekty boli zamerané na investičnú pomoc pre sociálne podniky, podporu zamestnanosti, zvyšovanie povedomia v oblasti rodovej rovnosti, na podporu zamestnateľnosti v regióne horná Nitra, zriadenie vzdelávacieho strediska MPSVR SR, na

zlepšenie služieb zamestnanosti a uľahčenie voľného pohybu pracovnej sily v rámci európskeho hospodárskeho priestoru.

Podporu udržania zamestnanosti v MŠ zabezpečoval pre pedagogických, odborných a nepedagogických zamestnancov materských škôl projekt 312031ARS1. Do 31.12.2020 z predpokladaných 15000 zamestnancov bola podľa výročnej správy projektu pomoc poskytnutá 23 429 osobám, prevažne ženám. Ťažiskovým pre boj s dôsledkami Covid pandémie bol projekt 312031ARV2 **Prvá pomoc**, kam sa skoncentrovala suma takmer 0,5 miliardy €, kde sa predpokladá poskytnutie pomoci 380 000 osobám. K 31.12.2021 bola pomoc poskytnutá 259 386 osobám. Dňa 16.3.2021 bol pre problém s personálnym zabezpečením počas Covid mimoriadne ukončený projekt 312031AKG3, ktorý mal byť zameraný na zvyšovanie povedomia v oblasti rodovej rovnosti.

Na PO4 „Sociálne začlenenie“ bolo dosiahnuté zazmluvnenie 109,68% a čerpanie 49,85% z alokácie. Celkovo bolo zazmluvnených 442 projektov, 6 je riadne ukončených. Vyzvania vyhlásené v roku 2020 sa zamerali na oblasť zabezpečenia rovnakého prístupu cieľovej skupiny osôb so zdravotným znevýhodnením k aktívnemu sociálnemu začleňovaniu sa do spoločnosti a prevenciu sociálneho vylúčenia samotnej osoby a jej rodiny – projekt nazvaný Sme si rovní 312041AIR7. Podobne aj projekt Podpora univerzálneho navrhovania 312041APA3 má za cieľ implementáciu prístupnosti a univerzálneho navrhovania budov a verejných priestorov podľa článkov 2 a 9 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím v podmienkach Slovenskej republiky. Hlavným cieľom projektu Zdravé komunity 312041AWK2 je vybudovanie systematického poskytovania služieb prostredníctvom siete pracovníkov na komunitnej a regionálnej úrovni, ako aj príprava ľudských zdrojov na mimoriadne, núdzové a krízové situácie, najmä v prípade epidémií a pandémie. Ďalšie projekty majú zabezpečiť funkčný systém rezortného vzdelávania MPSVR SR za účelom zvyšovania profesionality kapacít v oblasti sociálnej inklúzie, podporiť výkon sociálnej práce s klientmi v ich prirodzenom prostredí, zabezpečiť komplexnosť služieb budovaním sociálnych sietí za účasti klienta (312041APK9, 312041AWL3).

V rámci PO5 „Integrácia marginalizovaných rómskych komunít“ bolo dosiahnuté zazmluvnenie 95,50% a čerpanie 38,58% z alokácie. Celkovo bolo zazmluvnených 395 projektov, 3 v roku 2020, 113 projektov je riadne ukončených.

V rámci PO5 vyhlásené vyzvania na národné projekty a následne zazmluvnené projekty sa koncentrujú na podporu inkluzívneho predprimárneho vzdelávania detí z MRK (312051ARK3), podporu činností zameraných na riešenie nepriaznivých situácií súvisiacich s ochorením COVID-19 v obciach s prítomnosťou MRK (312051ARB1), a projekt Korona te merel (porazíme koronavírus) 312051ARW3 je zameraný na zlepšenie situácie obyvateľov MRK v oblasti sociálnych determinantov zdravia, špecificky pre riešenie situácie v súvislosti s pandemiou COVID. Cieľom je uchrániť pred mimoriadne závažnými negatívnymi zdravotnými, ale i socioekonomickými dopadmi samotných obyvateľov MRK a dotknuté obce / regióny.

V roku 2020 bola vyhlásená výzva pre dopytovo orientované projekty, orientovaná na podporu vysporiadania majetkových vzťahov k pozemkom v obciach s prítomnosťou MRK, postupom jednoduchých pozemkových úprav, a spoločná výzva pre PO5 a PO6, v rámci iniciatívy Catching-up Regions, pre Prešovský samosprávny kraj, zameraná na podporu komplexného prístupu v obciach s MRK.

Nad rámec dosahovania cieľov cez programové ukazovatele bolo v PO5 k 31.12.2020:

- zamestnaných 806 osôb z MRK ako MOPS

- 39 995 osobám z prostredia MRK bola poskytnutá sociálna služba cez TSP v rámci 2. fázy NP TSP (z toho 9 714 novým osobám) – osoby sú evidované cez kartu účastníka; Zároveň bola intervencia poskytnutá 230 osobám z MRK, ktoré nie sú evidované cez kartu účastníka (nebol poskytnutý súhlas so spracovaním osobných údajov)

V PO6 Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunit bolo dosiahnuté zazmluvnenie 60,47% a čerpanie 17,92%. Celkovo bolo zazmluvnených 533 projektov, 76 v roku 2020, 163 projektov je k 31.12.2020 v ITMS2014+ riadne ukončených.

V rámci PO6 boli v roku 2020 vyhlásené dve výzvy na DOP, vyššie uvedená spoločná s PO5, so zameraním na podporu komplexného prístupu v obciach s MRK, a výzva na podporu dobudovania inžinierskych sietí (kanalizácia, prístup k pitnej vode), v prostredí marginalizovaných rómskych komunit. Zároveň bola uzavretá výzva z roku 2019, zameraná na výstavbu a rekonštrukciu predškolských zariadení s dôrazom na rozšírenie kapacity v obciach s prítomnosťou MRK, z dôvodu vyčerpania jej alokácie. Pre hroziace nedočerpanie prebehol v prvej revízii 2020 presun 8 000 000 € z PO6 (EFRR) do PO5 (ESF), aby prostriedky boli naďalej využiteľné na riešenie problematiky MRK.

Nad rámec dosahovania cieľov cez programové ukazovatele bolo v PO6 k 31.12.2020:

- 562 osôb z MRK zamestnaných cez uplatňovanie sociálneho aspektu vo verejnom obstarávaní (z toho pripomíno 114 nových osôb v roku 2020)

- 997 detí z prostredia MRK navštevuje postavené/zrekonštruované materské školy (z toho 152 nových osôb v roku 2020)

Príklady dobrej praxe

PO1 Vzdelávanie

Prijímateľ: Základná škola Podvysoká 307

Názov projektu: **Pomáhame tým, ktorí to najviac potrebujú**

ITMS kód projektu: 312011H926

Celková zazmluvnená suma: 97 092,00 €

Cieľom projektu, ktorý trval 36 mesiacov, bolo prostredníctvom asistentov učiteľa, školského psychológa a špeciálneho pedagóga zlepšiť výchovno-vzdelávacie výsledky 20 žiakov so špecifickými výchovno-vzdelávacími potrebami. Individuálnym prístupom im bol zabezpečovaný optimálny a plnohodnotný výchovno-vzdelávací proces tak, aby mohli byť integrovaní do bežnej školy a mohli sa vzdelávať v hlavnom prúde vzdelávacieho procesu. Vytvorený inkluzívny tím pomáhal pri riešení psychodidaktických problémov, pri odhaľovaní dysfunkčného správania žiakov, pri analyzovaní jeho príčin a hľadaní metód ich riešenia.

Fotogaléria je k dispozícii na:

<https://zspodvysoka.edupage.org/a/projekty?eqa=dGV4dD10ZXh0L3RleHQzNiZzdWJwYWdlPTI%3D>.

Prijímateľ: Základná škola Klokočov

Názov projektu: **S efektívnou inklúziou k dôstojnému vzdelávaniu**

ITMS kód projektu: 312011H777

Celková zazmluvnená suma: 62 280,00 €

Cieľom projektu, ktorý trval 36 mesiacov, bolo prostredníctvom asistentov učiteľa a špeciálneho pedagóga zvýšiť inkluzívnosť a zabezpečiť rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu, zlepšiť výsledky a kompetencie celkovo 22 žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. V rámci inkluzívneho vzdelávania bol daný dôraz na vytvorenie rovnocenných predpokladov pre zapojenie týchto žiakov do vzdelávacieho procesu, rozvoj ich kľúčových kompetencií, vytvorenie podmienok na vzdelávanie, ktoré im pomôžu prekonať bariéry v učení a podporia rozvoj ich individuálneho potenciálu.

Realizácia aktivít projektu prispela k zavedeniu inkluzívnych prvkov do vzdelávania, čím sa zvýšila schopnosť integrácie žiakov so ŠVVP. Zároveň sa zlepšili edukačné výsledky a výsledky žiakov v záverečných hodnoteniach. Celkovo sa skvalitnil vyučovací proces, čím sa prispelo k rozvoju žiakov so ŠVVP a k ich úspešnému pôsobeniu na ďalšom stupni vzdelávania a na trhu práce.

PO2 Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí – obidva uvedené projekty ešte prebiehajú.

Prijímateľ: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Názov projektu: **Vzdelávanie mladých uchádzačov o zamestnanie – 2**

ITMS kód projektu: 312021X150

Celková zazmluvnená suma: 7 081 935,78 €

Hlavným prínosom projektu bude zvýšenie zamestnateľnosti a zamestnanosti mladých uchádzačov o zamestnanie. Realizácia tohto projektu prispeje k lepšiemu uplatneniu mladých ľudí na trhu práce aj rozvojom potrebných zručností alebo posilnením motivácie nájsť si zamestnanie, zvýšením aktivizácie pri hľadaní zamestnania.

Projektom sa podporí zamestnateľnosť u MUoZ, ktorí sú dlhodobo nezamestnaní a u ktorých bola potreba absolvovania vzdelávania indikovaná individualizovaným poradenstvom, ktoré sa vykonáva na základe odporúčania Rady EÚ pre integráciu dlhodobo nezamestnaných do trhu práce.

Projekt napomôže prispôsobiť zručnosti pracovnej sily potrebám trhu práce a zlepši prístup MUoZ ku kvalitnejším pracovným miestam.

V porovnaní s predchádzajúcou verziou projektu sa tu počíta aj so zameraním na špecializované kurzy v oblasti IT (napr. tester softvérových aplikácií, Java Developer Junior, Front-End Developer, atď.) Táto ambícia nadväzuje na spoločné stratégie Európskej Únie definované v dokumentoch Digital Agenda for Europe, Horizon 2020 a v Skills Agenda for Europe. Koalícia Európskej únie pre digitálne zručnosti a pracovné miesta (The Digital Skills and Jobs Coalition) deklaruje, že „v Európe chýbajú aj kvalifikovaní odborníci na IKT, ktorí by vyplňovali rastúci počet voľných pracovných miest vo všetkých odvetviach hospodárstva. Kľúčovou otázkou, ktorá je základom tohto problému, je potreba modernizovať systémy vzdelávania a odbornej prípravy, ktoré v súčasnosti mladých ľudí dostatočne nepripravujú na digitálne hospodárstvo a spoločnosť.

Taktiež bude potrebné upraviť možnosti celoživotného vzdelávania, aby ľudia mohli prispôbovať svoje zručnosti aktuálnym požiadavkám počas celého profesionálneho života.

Prijímateľ: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
Názov projektu: **Praxou k zamestnaniu 2**
ITMS kód projektu: 312021X470
Celková zazmluvnená suma: 29 999 996,00 €

Mladí ľudia patria medzi znevýhodnené skupiny obyvateľstva, ohrozené rizikom chudoby a sociálnym vylúčením práve v dôsledku ich nezamestnanosti. V prípade mladých nezamestnaných vo veku do 29 rokov, často nastáva problém z dôvodu nedostatku praktických skúseností. Mladí ľudia mnohokrát nemajú možnosť získať pracovné návyky a zručnosti, ktoré sú pre uplatnenie sa na trhu práce nevyhnutné, pretože sa im nepodarí po absolvovaní štúdia nájsť si zamestnanie. Zamestnávateľa vyhľadávajú pracovníkov s niekoľko ročnou praxou, ktorú mladý človek nemá kde nadobudnúť.

Pre týchto UoZ sú určené finančné príspevky, vďaka ktorým získajú pracovné zručnosti a návyky, ako aj prax. Pre mnohých je to krok vpred po dlhej dobe bez zamestnania.

Je veľmi dôležité, aby sa každému mladému jednotlivcovi poskytla možnosť využiť svoj potenciál a prispieť tak k sociálnej súdržnosti a k trvalo udržateľnému rozvoju spoločnosti. Nezamestnanosť mladých môže často vyúsťovať do dlhodobej nezamestnanosti, či pasivity. Splnenie stanoveného cieľa sa zabezpečí poskytovaním finančných príspevkov na mentorované zapracovanie a prax u zamestnávateľa, ktorý na tento účel vytvorí pracovné miesto na dobu minimálne 6 mesiacov, resp. na neurčitý čas a uzatvorí s UoZ pracovný pomer v rozsahu ustanoveného týždenného pracovného času alebo v rozsahu polovice ustanoveného týždenného pracovného času, pričom finančné príspevky sa poskytujú mesačne, najviac počas 9 mesiacov.

PO3 Zamestnanosť

Prijímateľ: Materské centrum Harmónia
Názov projektu: **Detský kútik Harmónia**
ITMS kód projektu: 312031N474
Celková zazmluvnená suma: 117 621,69 €

Miestom realizácie projektu bola obec Prakovce, v okrese Gelnica, ktorý je zaradený do skupiny najmenej rozvinutých okresov.

Hlavným cieľom projektu je poskytovanie flexibilnej starostlivosti deťom, pre zosúladenie rodinného a pracovného života osobám, predovšetkým ženám po rodičovskej dovolenke, s cieľom umožniť ich uplatnenie sa na trhu práce.

Cieľovú skupinu projektu tvorili:

- ženy po materskej dovolenke a ženy, resp. rodičia po rodičovskej dovolenke
- uchádzači a záujemcovia o zamestnanie s rodičovskými povinnosťami
- uchádzači a záujemcovia o zamestnanie s dôrazom na osoby s problémami pri zosúladovaní pracovného a rodinného života
- zamestnanci a SZČO s rodičovskými povinnosťami.

V Materskom centre Harmónia boli vďaka projektu vytvorené 3 pracovné miesta, s cieľom navýšenia kapacity materského centra a zvýšenia kvality poskytovanej služby.

Prostredníctvom zamestnania 2 vychovávateľiek sa vytvorila kapacita pre prijatie detí vo veku 3 až 6 rokov a zamestnaním jednej vychovávateľky pre deti so ŠVVP sa umožnilo prijatie dieťaťa so ŠVVP, čo prispelo k zvýšeniu zamestnanosti rodičov detí.

Spot o Materskom centre Harmónia: Zhrnutie 6 ročnej pôsobnosti združenia.

https://m.youtube.com/watch?v=wnFepk5KOgg&fbclid=IwAR1CgdwLiv3e2WzrAMnTwTXsP9nc98ATVzu-GyhWG_wKaYEBus26_bk5HQ0

Články zverejnené v novinách:

Viete, naše myšlienky nás dokážu veľmi ovplyvňovať, a preto sa snažím nezaoberať sa tými, ktoré mi uberajú energiu. Nemá to zmysel. Už sa nesnažím dookola vysvetľovať, aby túto myšlienku pochopil. Tomu, kto je presvedčený o svojom, aj tak nevysvetlím to moje. Preto sa snažím myslieť pozitívne v prospech budúcnosti Harmónie.

Kde beriete silu k prekonávaniu prekážok, ktoré sa vám stavajú do cesty?

Nemohla by som pracovať tak naplno bez spokojného rodinného života. Je pre mňa obrovským zdrojom sily. Veľa vecí by bez toho nebolo možných. Som vďaka

každý deň za to, čo mám.

Bliži sa deň matiek, budete tento deň oslavovať nejakým podujatím?

Samozrejme, áno, ako každý rok. Tento rok poniesie názov „Pre teba mami“. Považujem za veľmi dôležité vyzdvihnúť osobitne tento deň. Na ženu ako darkyňu života mysleli už v antike. Deň matiek patrí medzi najdojernejšie sviatky.

Pre každého človeka je jeho matka najdôležitejším človekom na svete.

Od detstva až po posledné chvíle pred odchodom z tohto sveta si človek nesie v sebe jedinečný a neopakovateľný obraz svojej matky. Matky, ktorá všetko chápe, odpúšťa, vždy pošťuje a bude stále milovať svoje dieťa bez ohľadu na to, aké ono je. Iste každá mamička uzná,

že byť matkou je vzácny dar, ktorý sme dostali a ktorý si zaslúži oslavu.

Čo dodať na záver?

Na záver asi iba toľko, že aj vďaka materskému centru Harmónia som tam, kde som – spokojná a hrdá na to, čo všetko sme s dievčatami dokázali počas tých piatich rokov jej pôsobnosti. Pevne verím, že budúcnosť nám je naklonená a spoločne zvládneme aj ďalšie roky. Držte nám palce.

Dakujem, že si si našla čas na informácie pre verejnosť našej obce. Samozrejme, že tebe i celému kolektívu budeme držať palce, aby ste aj naďalej pokračovali v tejto úspešnej a pre obec potrebnej činnosti.

Monika Kleknerová

Cieľom je stimulácia tých skupín UoZ, ktorých uplatnenie na trhu práce je bez intervencií sťažené, a to najmä v regiónoch, kde prevláda výrazný nepomer medzi ponukou a dopytom po pracovnej sile.

Skupina dlhodobo nezamestnaných je zväčša tvorená nízko kvalifikovanými UoZ, často s malými alebo žiadnymi pracovnými skúsenosťami, preto je ťažšie uplatniteľná na trhu práce. Znevýhodnení UoZ, ktorí sú dlhodobo bez práce, často strácajú motiváciu hľadať si pracovné miesto.

Aktivity projektu sú preto zamerané na:

- zvyšovanie zamestnateľnosti uchádzačov o zamestnanie (UoZ) a znevýhodnených UoZ (ZUoZ),
- rozvoj miestnej a regionálnej zamestnanosti, podpora pracovnej mobility,
- podpora udržiavania a obnova pracovných návykov,
- zvýšenie uplatnenia UoZ a ZUoZ na trhu práce prostredníctvom samozamestnania.

Projekt podporuje záujem obcí, právnických a fyzických osôb spolupracovať s úradmi na riešení miestnej nezamestnanosti.

Plagáty NP UPSVR sú zverejnené na http://www.UPSVR.sk/europsky-socialny-fond/informovanie-a-komunikacia-v-programovom-obdobi-2014-2020/informacne-materialy.html?page_id=546094

PO4 Sociálne začlenenie

Prijímateľ: NAŠE SLNKO, o.z.

Názov: : Aplikácie a softvér pre deti s autizmom

ITMS kód projektu: 312041U467

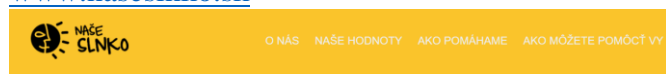
Celková zazmluvnená suma: 93 139,92 Eur

Tento projekt je zameraný na ľudí trpiacich autizmom, ktorí nemajú vyvinutú schopnosť reči. Slovo je pre nich priveľmi abstraktné-nevidia ho, necítia ho, nemôžu ho chytiť, môže byť viacvýznamové. To však nemusí nutne znamenať, že nemôžu komunikovať. Vieme, že dieťa s autizmom vizuálne informácie spracúva veľmi rýchlo, že pre neho vidieť znamená vedieť. Cieľom projektu je vývoj aplikácií na dve najrozšírenejšie mobilné platformy a softvér pre počítač. Verejne dostupná a bezplatná aplikácia a softvér pre počítač poskytnú digitálnu interaktivitu s obrázkami pre deti s rôznym stupňom autizmu pre rôzne životné situácie. Pôjde o inovatívne riešenia, ktoré budú pomáhať rodinám vytvoriť účinné komunikačné stratégie tak, aby sa predchádzalo nedorozumeniam a frustráciám.

Aplikácia obsahuje špeciálne navrhnuté ozvučené karty v rôznych kategóriách. Každá karta povoľuje farebnú úpravu, či úpravu zvukovej stopy pre správnu výslovnosť. Aplikácia taktiež dáva možnosť vytvorenia vlastných kategórií, či výroby kariet z vlastných obrázkov a fotografií a tým umožňuje čo najviac personalizovať prostredie potrebám dieťaťa. Dieťa bude mať možnosť zdokonaľiť si a rozvíjať komunikačné zručnosti prepojením obrázku, písaného slova a zvukového záznamu. Naučí sa spájať karty do viet a tým lepšie a presnejšie vyjadriť svoje potreby. Možnosť zvukového nahrávania umožňuje zachovanie správnej výslovnosti i gramatických jedinečností jazyka.

Aplikácia rozlišuje rozhranie dieťaťa a rodiča. Rodič nastavuje rozsah funkcií podľa schopností dieťaťa. Taktiež vie vyrobiť časový harmonogram, ktorý naučí dieťa samostatne vykonávať rutinné úkony ako napr. ranná hygiena a tak pomáha dieťaťu s vývinom sekvenčnej pamäte. Samozrejmosťou je i kategória s prednastavenými frázami, ktoré vie dieťa použiť i pri najvyššom stupni rozrušenia a prináša dieťaťu rýchlu možnosť úniku zo stresujúcej situácie.

www.naseslnko.sk

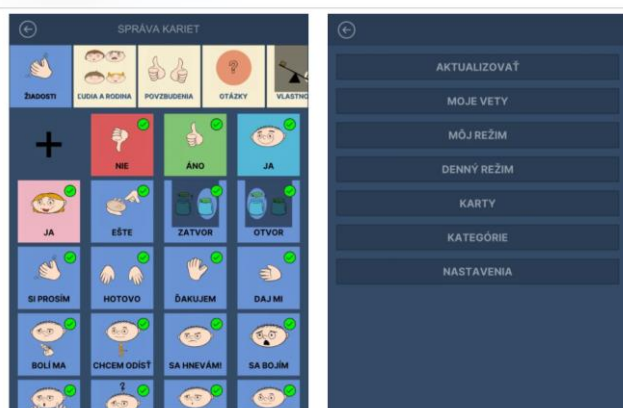

Windows installer (32 MB)

OSX installer (87 MB)

App Store Preview

Prijímateľ: Slovenský Červený kríž (SČK), územný spolok Humenné

Názov: Opatrovateľská služba SČK Humenné

ITMS Kód projektu: 312041R215

Celková zazmluvnená suma: 295 396,80 €

„Opatrovateľská služba SČK Humenné“ je pomoc osobám odkázaným na opatrovateľskú službu, bez nutnosti ich vylúčenia z ich prirodzeného domáceho prostredia.

Po takomto type služieb existuje vysoký dopyt tak zo strany verejnej správy, samosprávy, ale najmä od občanov. Projekt zvýšil dostupnosť opatrovateľskej služby občanom s ťažkým zdravotným postihnutím, s nepriaznivým zdravotným stavom a seniorom a zároveň podporil ich zotrvanie v prirodzenom prostredí v rodine a komunite a znížil dopyt po inštitucionálnej starostlivosti.

Počet zamestnancov, ktorí poskytovali opatrovateľskú službu v rámci projektu bolo 20.

Vytvorilo sa vhodné prostredie pre zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzických osôb a ich rodín viesť samostatný život, podporila sa integrácia cieľovej skupiny do spoločnosti. Podporil sa aj súbeh pracovného a rodinného života pre rodinných príslušníkov cieľovej skupiny, žijúcich v spoločnej domácnosti.

PO5 Integrácia

marginalizovaných rómskych komunít

Prijímateľ: Mesto Lipany

Názov: **Rómske hliadky v prostredí MRK – mesto Lipany**

ITMS kód projektu: 312051J483

Celková zazmluvnená suma: 201 610,80 €

Projekt bol realizovaný od decembra 2017 do novembra 2020. V rámci projektu boli na pozíciu členov hliadky miestnej občianskej poriadkovej služby (MOPS) zamestnané 2 ženy a 6 mužov, pričom všetci členovia boli z MRK. Počas realizácie projektu sprevádzali rómske deti z lokality „Za traťou“ do škôl, dozerali na poriadok v najfrekventovanejších lokalitách mesta ako sú pošta, zdravotné stredisko, nákupné stredisko, železničná a autobusová stanica. Na spomínaných miestach svojou samotnou prítomnosťou predchádzali vzniku konfliktných situácií.

Prijímateľ: Mesto Gelnica

Názov: **Miestne občianske hliadky v meste Gelnica 2**

ITMS kód projektu: 312031D233

Celková zazmluvnená suma: 98 454,80 €

Mesto Gelnica implementuje projekt MOPS už dlhodobo. Boli zapojení aj počas prvej výzvy a majú záujem sa zapojiť aj do ďalšej pripravovanej výzvy. V rámci projektu zamestnávajú 4 členov hliadky, pričom traja sú z MRK. Vďaka projektu sa členom hliadky zlepšila ich sociálno-ekonomická situácia, finančná gramotnosť, a tí, ktorí boli pred zapojením do projektu dlhodobo nezamestnaní, získali pracovné návyky, čo im zvyšuje šance na pracovnom trhu aj po ukončení projektu. Činnosť MOPS priamo napomáha k zníženiu páchania priestupkov, či spoločensky nežiaduceho konania, prispieva k udržiavaniu verejného poriadku v meste a pôsobí

preventívne proti protiprávnemu konaniu pri nakladaní s odpadmi. Uvedené skutočnosti preukazuje príjemca aj v rámci monitorovacích správ a počtom riešených udalostí v meste.

PO6 Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít

Prijímateľ: Mesto Lipany

Názov: **Lipany – Komunitné centrum**

ITMS kód projektu: 312031D233

Celková zazmluvnená suma: 250 990,05 €

Predmetom projektu je rekonštrukcia budovy komunitného centra a zabezpečenie jeho interiérového vybavenia tak, aby boli zabezpečené vhodné podmienky pre sociálne a komunitné služby poskytované obyvateľom mesta Lipany. Cieľom projektu je zlepšiť prístup ku kvalitným sociálnym a komunitným službám zameraným najmä na príslušníkov marginalizovanej rómskej komunity, ktorí sú ohrození rizikom sociálneho vylúčenia. Komunitné centrum je zamerané na starostlivosť a výchovu detí od 3 do 6 rokov, na voľnočasové aktivity pre deti do 15 rokov, ale aj rôzne kurzy a poradenstvo pre dospelých. Komunitné centrum tak vytvára podmienky a priestor pre integráciu a rozvoj minoritnej skupiny, čím sa zlepši jej postavenie v spoločnosti, ako aj celková sociálna situácia.

Sociálne podnikanie; Sociálna ekonomika

Dňa 26.1. 2021 sa konalo 3. stretnutie aktérov / zúčastnených skupín v téme sociálneho podnikania realizované v rámci projektu BRESE finančne podporeného z prostriedkov Intereg Europe.

Účastníkmi stretnutia boli najmä zástupcovia ministerstiev (MH SR, MPSVaR), neziskových organizácií, akademickej obce, strešných organizácií ASES (Aliancia pre sociálnu ekonomiku na Slovensku) a ASSE (Asociácia subjektov sociálnej ekonomiky) a odbornej verejnosti.

Hlavnou témou stretnutia boli aktivity európskeho spoločenstva realizované za účelom podpory sociálneho podnikania na Slovensku. Zástupkyňa Európskej komisie, Odboru sociálnej ekonomiky DG GROW, v rámci svojej prezentácie informovala o iniciatíve ESER (European Social Economy Regions). Táto sa snaží vytvárať možnosti pre prepájanie európskych miest a regiónov podporujúcich sociálne podnikania, pričom reflektuje aj rôznu úroveň rozvoja zaangažovania miest a regiónov do témy sociálneho podnikania v rôznych častiach Európy. Iniciatíva ESER je aktívne spoločenstvo viac než 90 európskych regiónov/miest/obcí, združení a ďalších aktérov aktívnych v oblasti sociálnej ekonomiky. Služí ako modelový príklad spolupráce európskych politík v oblasti sociálnej ekonomiky a tvorby nových medzi-regionálnych partnerstiev a Európskej komisie.

Zástupkyňa Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny diskusiu posunula na národnú úroveň a predstavila **možnosti finančnej podpory sociálnych podnikov na Slovensku v rámci OP Ľudské zdroje** ako i zámery v súvislosti s podporou sociálneho podnikania v programovom období 2021-2027. V rámci prezentácie sa účastníci dozvedeli, že **v súčasnosti je v zmysle Zákona o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch registrovaných 256 sociálnych podnikov, z toho najviac, až 59, v Košickom kraji**. Hlavnými poskytovateľmi pomoci pre sociálne podniky v rámci národných projektov OP Ľudské zdroje sú:

Implementačná agentúra MPSVaR prostredníctvom projektu **312031T839 Inštitút sociálnej ekonomiky** a Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny prostredníctvom poskytovania dotácie na cenu práce znevýhodnených a zraniteľných zamestnancov integračných sociálnych podnikov v NP **312031X761 Podpora integračných podnikov a poskytovania nenávratnej zložky investičnej pomoci**, a ďalej v rámci NP **312031AIM6 Investičná pomoc pre sociálne podniky** - nenávratná zložka.

Nasledovali informácie o ďalších aktivitách projektu BRESE. Medzi jeho hlavné aktivity patrí aj príprava príkladov úspešnej praxe, ktoré budú uverejnené na platforme pre zdieľanie informácií realizovanej programom Intereg Europe.

Počas diskusie sa účastníci zhodli, že medzi hlavné problémy sociálnych podnikateľov patrí otázka čerpania finančných zdrojov, ktoré sú k dispozícii, a zložité nastavenie žiadosti o ich čerpanie ako i kapacity súvisiace so schopnosťou vypracovať podnikateľský plán, marketingovú stratégiu alebo naplniť ďalšie podmienky úspešného podnikania. Pomoc v uvedených témach môže zabezpečiť sieť odborných konzultantov prítomná v Národnom podnikateľskom centre. Pani Alena Schinglerová, expertka pre sociálne podnikanie v SBA SLOVAK BUSINESS AGENCY informovala, že SBA je voči novej spolupráci naklonená a sú realizované kroky, vďaka ktorým budú služby odborných konzultantov poskytované aj v prospech sociálnych podnikateľov.